

***15.05. 5 клас укр.мова Добровольська В.Е.
Вимова й інтонація***

Шукаємо відповіді на запитання:

1. Чи змінюєте ви манеру спілкування, тон голосу, лексичні одиниці залежно від того, з ким говорите?
2. Що таке інтонація?
3. Чому так важливо інтонувати своє висловлення?

***Прочитайте тексти. Що їх об'єднує? Про які невербальні за
спілкування йдеться? Чи погоджуєтеся ви з автором? Якщо
траплялися такі випадки в житті, розкажіть про це.***

1. Гучний голос асоціюється з прагненням нав'язати свою волю. Але людей, які розмовляють надто тихо, можуть сприймати як невпевнених чи сором'язливих.
2. Вільна, впевнена мова має подібний до співу ритм, тому її легко слухати. Монотонне мовлення звучить нудно. А якщо ви звучите нудно, то й люди думають, що ви й самі нудні.
3. Темп впливає на розбірливість мовлення. Також співрозмовник може подумати, що ви поспішаєте або тривожитеся (За Дж. Борґом).

Правило:

- **Інтонація** – (від лат. *intono* — голосно виголошую) сукупність мелодики (тону), ритму, темпу, наголосу. Мовці дотримуються різної інтонації, читаючи поетичні і прозові тексти різної тематики. Коли, наприклад, читаємо гумореску, байку, обов’язково має звучати інтонація легкої іронії, сміху.
- **Пауза** – це тимчасова зупинка, перерва у мовленні. Поділ мовлення на окремі інтонаційно оформлені частини допомагає відчувати повну чи відносну завершеність думки.

Правило:

- **Логічний наголос** – це виділення голосом слова в реченні для підкреслення його логічного (смислового) значення.
- У кожному тексті є слова, на які завжди падає логічний наголос. Ці слова називають дійову особу, про яку вперше йдеться. Такою дійовою особою може бути людина, предмет, конкретні чи абстрактні поняття. Якщо ж у тексті ці образи повторюються, вони ніколи не виділяються логічним наголосом.

***Прочитайте текст, тримуючи сюрмвими
Правильні тонуйте настрій. Зверніть увагу на
інтонацію паузи.***

- Розмалюю настрій свій в кольори осінні, В жовтий і червоний. А захочу – в синій. І додам по крапельці я всі барви в міру, Щоб здалась веселкою ця буденність сіра. Заховаю смуток свій в кущик хризантеми, А якісь невдачі – у траву зелену. В пелюстках гарячих жовтої жоржини Усмішка хай сяє в цю осінню днину.

Ольга Дриль

Прочитайте і поділяйте свої думки в авторки тексту! Складіть поради для тренування збереження голосу, використовуючи дієслова

- Людський голос – явище унікальне. Це безцінний дар, завдяки якому людина отримує можливість виражати свої думки, спілкуватися з людьми, які її оточують, домагатися визнання у суспільстві, робити кар'єру. Але звукова енергія голосу невелика. Якщо людина безперервно говоритиме, вона лише за 100 років виробить кількість теплової енергії, необхідної для того, аби зварити чашку кави. Органи дихання є енергетичним відділом голосового апарату, резонаторна система — це верхні та нижні резонатори. За рахунок верхніх резонаторів (рот, глотка, ніс, додаткові пазухи носа — гайморові, лобові) голос стає дзвінким, легким, «польотним» і поширюється на велику відстань. За рахунок нижніх резонаторів (трахея, бронхи, легені, діафрагма) голос набуває сили, потужності і, як кажуть вокалісти, «металу». Якщо ви довго говорили, упродовж двох-трьох годин уникайте тривалих розмов. У холодну пору року не треба відразу виходити на вулицю. Після голосового навантаження необхідно залишатися в приміщенні 15-20 хвилин.

(За О. Миколук)

Рефлексія:

Мені вдалося / не вдалося на уроці...

Найбільше мене зацікавили такі завдання:..

Своїми досягненнями сьогодні я вважаю...

Я неодмінно врахую...

Домашнє завдання:

*Сформулюйте 4-5 порад для формування
вмінь виразного читання*

